

STORTINGET

Innst. 94 S

(2025–2026)

Innstilling til Stortinget
fra transport- og kommunikasjonskomiteen

Dokument 8:27 S (2025–2026)

Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ine Eriksen Søreide, Peter Frølich, Trond Helleland, Anne Kristine Linnestad, Erlend Larsen og Mahmoud Farahmand om å styrke norske myndigheters kapasitet til å oppdage og avbryte uautorisert droneflyvning

Til Stortinget

Innledning

I dokumentet fremmes følgende forslag:

1. Stortinget ber regjeringen sikre at Avinor erstatter droneovervåkningssystemet DJI Aeroscope ved norske lufthavner med tilsvarende system fra land Norge har sikkerhetspolitisk samarbeid med.
2. Stortinget ber regjeringen utarbeide en oversikt over teknologi fra autoritære stater og andre stater Norge ikke har sikkerhetspolitisk samarbeid med, som brukes til å sikre flyplasser og annen kritisk infrastruktur i Norge.
3. Stortinget ber regjeringen styrke analysemiljøene i PST som jobber med sammensatte trusler, med mål om å etablere en bedre nasjonal situasjonsforståelse.
4. Stortinget ber regjeringen utarbeide en oversikt over hvordan droneaktivitet kartlegges i Norge, og vurdere hensiktsmessigheten av å etablere et dronedeteksjonssenter i Norge.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Komiteens behandling

Samferdselsminister Jon-Ivar Nygård har uttalt seg om forslagene i brev av 2. desember 2025. Brevet følger som vedlegg til denne innstillingen. Det ble åpnet for skriftlige innspill, men ingen innspill ble sendt inn i forbindelse med den skriftlige høringen. Sakens dokumenter er tilgjengelige på sakssiden på stortinget.no.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Fremskrittspartiet, May Helen Hetland Ervik, Mats Henriksen, lederen Bård Hoksrud, Dagfinn Henrik Olsen og Frank Edvard Sve, fra Arbeiderpartiet, Kamzy Gunaratnam, Tom Einar Karlsen, Bengt Halvard Odden og Anniken Refseth, fra Høyre, Trond Helleland og Anne Kristine Linnestad, fra Senterpartiet, Geir Inge Lien, fra Rødt, Remi Sølvberg, og fra Miljøpartiet De Grønne, Oda Indgaard, viser til Representantforslag om å styrke norske myndigheters kapasitet til å oppdage og avbryte uautorisert droneflyvning.

Komiteen viser til at forslagsstillerne peker på et behov for effektive og sikre verktøy for å identifisere og avbryte uautorisert droneflygning i nærheten av kritisk infrastruktur. Komiteen viser videre til at forslagsstillerne ber regjeringen sikre at Avinor erstatter droneovervåkningssystemet DJI Aeroscope ved norske lufthav-

ner med tilsvarende systemer fra land Norge har sikkerhetspolitisk samarbeid med.

Komiteen viser til statsrådens svarbrev.

Komiteens flertall, medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre, Senterpartiet og Miljøpartiet De Grønne, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en oversikt over teknologi fra autoritære stater og andre stater Norge ikke har sikkerhetspolitisk samarbeid med, som brukes til å sikre flyplasser og annen kritisk infrastruktur i Norge.»

Et annet flertall, medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Senterpartiet, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at Avinor erstatter dronedeteksjonssystemet DJI Aeroscope med tilsvarende systemer fra land Norge har sikkerhetspolitisk samarbeid med, så snart det er praktisk mulig.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Senterpartiet og Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen styrke analysemiljøene i PST som jobber med sammensatte trusler, med mål om å etablere en bedre nasjonal situasjonsforståelse.»

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en oversikt over hvordan droneaktivitet kartlegges i Norge, og vurdere hensiktsmessigheten av å etablere et dronedeteksjonssenter i Norge.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne er opptatt av at uønsket og sikkerhetstruende droneaktivitet må reageres mot, og at nødvendige tiltak må iverksettes for å mest mulig redusere den trusselen dette utgjør mot samfunnet. I arbeidet med å redusere denne trusselen er det avgjørende at tiltakene baserer seg på fakta og kunnskap, og at effekten av eventuelle tiltak faktisk styrker sikkerheten.

Disse medlemmer viser til statsrådens svarbrev av 2. desember 2025, der det klargjøres at det ikke er et krav i luftfartslovgivningen om å ha dronedeteksjonssystemer på lufthavner. Avinor er underlagt et i hovedsak felleseuropeisk regelverk for å ivareta sikkerheten i den bemannede luftfarten. Avinor har allikevel valgt å anskaffe et dronedeteksjonssystem som et støttesystem for å bidra til bedre regularitet i flytrafikken.

Disse medlemmer viser til forslaget om å be regjeringen om å erstatte droneovervåkningssystemet DJI Aeroscope. I den anledning er det viktig å vise til at Avi-

nor har foretatt en risikovurdering av de utfordringene systemet kan gi, og at Avinor derfor har valgt å ikke koble systemet på noen av virksomhetens egne digitale systemer samt å legge alle data som systemet samler inn, i en skyløsning som heller ikke er koblet til noen av Avinors systemer. Det er viktig å understreke at risikoen for at deteksjonssystemet har andre egenskaper enn å detektere droner, er undersøkt og vurdert av Politiets sikkerhetstjeneste (PST), Etterretningstjenesten, Nasjonal sikkerhetsmyndighet, Nasjonal kommunikasjonsmyndighet og Forsvarets forskningsinstitutt. De fant at dette er lite sannsynlig.

Disse medlemmer vil understreke at konsekvensen av å ikke ha dagens deteksjonssystem vil kunne være økt grad av driftsavvik og antagelig føre til at droner som flyr nær lufthavner, og som i dag blir oppdaget at systemet, ikke lenger vil bli oppdaget.

Disse medlemmer er opptatt av at vi som samfunn hele tiden må være kritiske og årvåkne når det kommer til bruk av teknologi fra land vi ikke har et sikkerhetspolitisk samarbeid med. Vi har i dag, og vil i uoverskuelig fremtid ha, teknologi fra slike stater. Spørsmålet om hvilken risiko dette innebærer, må vurderes i hvert enkelt tilfelle, slik det er gjort i det tilfellet representantforslaget omhandler.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Rødt viser til at en arbeidsgruppe nylig har gjennomført sikkerhetsundersøkelser av dronedeteksjonssystemet og anbefaler at Avinor fortsetter å bruke systemet – gitt implementering av beskrevne risikoreduserende tiltak. Disse tiltakene er Avinor i gang med å gjennomføre.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet mener det handler om grunnleggende trygghet at vi baserer vår beredskap på teknologi fra land vi samarbeider med sikkerhetspolitisk, og disse medlemmer påpeker at Kina er ikke et slikt land.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til statsrådens svarbrev av 2. desember 2025, hvor det opplyses at en arbeidsgruppe bestående av Politiets sikkerhetstjeneste (PST), Etterretningstjenesten, Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM), Nasjonal kommunikasjonsmyndighet og Forsvarets forskningsinstitutt nylig har gjennomført grundige tekniske sikkerhetsundersøkelser for å avdekke om deteksjonssystemet har andre egenskaper enn å detektere droner. Arbeidsgruppens vurdering, etter tekniske undersøkelser, er at dette per nå er lite sannsynlig. Arbeidsgruppen anbefaler at Avinor fortsetter å bruke systemet i et flysikkerhetsperspektiv, gitt at de gjennomfører enkelte risikoreduserende tiltak som skal iva-

reta datasikkerhet og redusere sårbarhet. Disse tiltakene er Avinor i gang med å gjennomføre.

Disse medlemmer viser videre til statsrådens svarbrev, hvor det også opplyses fra Avinor at om lag 90 pst. av dronene i Norge er fra den kinesiske produsenten DJI, og at systemet derfor har vært en praktisk og kostnadseffektiv måte å oppdage allmennhetens bruk av droner nær selskapets lufthavner. Avinor vurderer allerede alternative løsninger, men disse har ifølge Avinor betydelig høyere kostnader, både i anskaffelse og drift.

Disse medlemmer vil likevel fremheve nødvendigheten av at Avinor innfører løsninger fra land Norge har sikkerhetspolitisk samarbeid med, når dette er tilgjengelig, selv om kostnaden er høyere. Vår sikkerhet kan ikke bestemmes utfra hva som er billigst.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Miljøpartiet De Grønne viser til økende aktivitet med droner i norsk luftrom. Disse medlemmer viser til at også den uønskede droneaktiviteten har økt i styrke. Slike hendelser kan være svært alvorlig.

Disse medlemmer viser til flere hendelser med uønsket droneaktivitet ved flere europeiske lufthavner, også i Norge.

Disse medlemmer merker seg at Avinor har anskaffet et droneovervåkningssystem fra den kinesiske produsenten DJI Aeroscope. Disse medlemmer viser samtidig til sikkerhetsmyndighetene sine trusselvurderinger, der det blir påpekt at det er sannsynlig at aktører vil forsøke å gjennomføre sabotasjeaksjoner mot kritisk infrastruktur. Disse medlemmer viser til at Nasjonal sikkerhetsmyndighet flere ganger har advart mot å gjøre Norge avhengig av kinesisk teknologi for å beskytte sårbar og kritisk infrastruktur.

Komiteens medlemmer fra Høyre merker seg at på tross av disse advarslene har Avinor valgt å anskaffe disse kinesiske systemene.

Disse medlemmer merker seg også at Avinor ikke benytter kinesiske systemer ved Evenes lufthavn, ettersom det er en fremskutt base for F35.

Disse medlemmer viser til statsrådens vurdering av forslaget. Disse medlemmer vil påpeke at luftfarten er en sektor med særdeles høye krav til sikkerhet, men at statsrådets svar ikke tar på alvor den høye sikkerhetskulturen. Statsråden skriver:

«Systemet er ikke sammenkoblet med Avinors øvrige systemer, og er heller ikke et sikkerhets- eller forsvarssystem.»

Disse medlemmer vil påpeke at dette er uheldig. Det ville vært en fordel om systemene var kompatible med øvrige systemer, slik at flygeledere kunne fått all informasjon på ett sted. Disse medlemmer merker seg at systemet ikke er et «sikkerhets- eller forsvarssys-

tem», og mener dette underkjenner Avinors rolle som en viktig del av totalforsvaret.

Disse medlemmer legger merke til følgende svar:

«Det er ikke et krav i luftfartslovgivningen om å ha dronedeteksjonssystemer på lufthavner»

og merker seg at dette ikke bør være en unnskyldning for å være proaktive og tenke på sikkerhetsfunksjonen Avinor utøver.

Disse medlemmer merker seg videre statsrådets svar:

«Avinor opplyser videre at om lag 90 prosent av dronene i Norge er fra DJI.»

Dette betyr at dagens droneovervåkning i beste fall vil klare å detektere 90 pst. av droneaktiviteten. Dette er risikotenkning Avinor ikke tillater når det kommer til andre aspekter av luftfarten.

Disse medlemmer merker seg videre at Avinor i 2024 detekterte 6 000 droner innenfor flyforbudssooner. Dersom man antar at bare 90 pst. av dronene har blitt detektert av systemet, vil det bety at mange hundre droneflygninger ikke har blitt detektert og oppdaget av systemet.

Disse medlemmer merker seg statsrådets bemerkning knyttet til Avinors selskapsform og eierstyring. Disse medlemmer vil likevel påpeke at statsråden selv har grepet hardt inn i styret sine beslutninger når det kom til konkurranseutsetting av tjenester.

Disse medlemmer viser til Innst. 386 S (2024–2025), jf. Meld. St. 15 (2024–2025) Droner og ny luftmobilitet. Der vedtok Stortinget følgende:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at staten i sine anskaffelsesrutiner legger vekt på sikkerhetsaspektene, og etablerer risikobaserte vurderingskriterier for anskaffelse av programvare og droneteknologi fra leverandører i land Norge ikke har sikkerhetspolitisk samarbeid med.»

Disse medlemmer kan ikke se at statsråden har fulgt opp dette, når Avinor på flere lufthavner har montert kinesisk droneovervåkningsutstyr.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til representantforslaget om å styrke norske myndigheters kapasitet til å oppdage og avbryte uautorisert droneflygning. Dette medlem understreker at droner representerer en økende utfordring for både flysikkerhet og nasjonal sikkerhet, og at det er avgjørende å ha gode systemer for å oppdage og håndtere uautorisert droneaktivitet.

Dette medlem viser til at Senterpartiet tidligere har fremmet forslag med samme intensjon, blant annet i forbindelse med behandlingen av dronemeldingen vå-

ren 2025. Den gang ble det foreslått at Norge ikke skal anskaffe programvare eller droneteknologi fra land vi ikke har sikkerhetspolitisk samarbeid med. Dette prinsippet står fortsatt sterkt, og dette medlem mener det er viktig å redusere avhengigheten av teknologi fra autoritære stater.

Dette medlem viser til at Avinor i dag benytter dronedeteksjonssystemet DJI Aeroscope, som er vurdert som det mest hensiktsmessige på markedet for å oppdage og avbryte uautorisert droneflygning. Systemet gir beslutningsstøtte til flygeledere og har bidratt til å avdekke et betydelig antall droner innenfor flyforbudssonene ved norske lufthavner. Uten et slikt system ville observasjon måtte skje visuelt, noe som erfaring viser er upålitelig og kan medføre unødvendige stenginger av luftrommet.

Dette medlem viser til at systemet er fritt omsettelig og lovlig å bruke i Norge, og at Avinor har etablert løsninger som sikrer at data lagres på servere i Norge. Videre viser risikovurderinger fra Politiets sikkerhetstjeneste, Etterretningstjenesten, Nasjonal sikkerhetsmyndighet og Forsvarets forskningsinstitutt at det er lite sannsynlig at systemet har andre egenskaper enn å kunne oppdage droner.

Dette medlem mener det ikke er en ideell situasjon at Avinor benytter kinesisk teknologi, men at det per i dag ikke finnes reelle alternativer med tilsvarende pålitelighet. De praktiske konsekvensene for sivil og militær luftfart kan være store dersom man må stenge luftrommet unødvendig på grunn av upresise observasjoner.

Dette medlem mener det er riktig at Avinor bytter ut DJI Aeroscope, men at dette må skje når det finnes reelle alternativer med tilsvarende funksjonalitet som dagens løsning har.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Høyre, Senterpartiet og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen styrke analysemiljøene i PST som jobber med sammensatte trusler, med mål om å etablere en bedre nasjonal situasjonsforståelse.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen utarbeide en oversikt over hvordan droneaktivitet kartlegges i Norge, og vurdere hensiktsmessigheten av å etablere et dronedeteksjonssenter i Norge.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding I fremmes av medlemmene i komiteen fra Fremskrittspartiet, Høyre, Senterpartiet og Miljøpartiet De Grønne.

Komiteens tilråding II fremmes av medlemmene i komiteen fra Fremskrittspartiet, Høyre og Senterpartiet.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rå Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

I

Stortinget ber regjeringen utarbeide en oversikt over teknologi fra autoritære stater og andre stater Norge ikke har sikkerhetspolitisk samarbeid med, som brukes til å sikre flyplasser og annen kritisk infrastruktur i Norge.

II

Stortinget ber regjeringen sørge for at Avinor erstatter dronedeteksjonssystemet DJI Aeroscope med tilsvarende systemer fra land Norge har sikkerhetspolitisk samarbeid med, så snart det er praktisk mulig.

Oslo, i transport- og kommunikasjonskomiteen, den 27. januar 2026

Bård Hoksrud

leder

Geir Inge Lien

ordfører

Statsråden

Stortingets transport- og kommunikasjonskomité
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref
CVS/fg

Vår ref
25/5287-

Dato
2. desember 2025

Svar på Dokument 8:27 S (2024-2025) om å styrke norske myndigheters kapasitet til å oppdage og avbryte uautorisert droneflyging

Jeg viser til brev av 10. november 2025 fra Stortingets transport- og kommunikasjonskomité hvor Samferdselsdepartementet bes vurdere forslag i Dokument 8:27 S (2025-2026) fra representantene Ine Eriksen Søreide, Peter Frølich, Trond Helleland, Anne Kristine Linnestad, Erlend Larsen og Mahmoud Farahmand, om å styrke norske myndigheters kapasitet til å oppdage og avbryte uautorisert droneflyging.

Svaret er utarbeidet i samråd med Justis- og beredskapsdepartementet.

Innledningsvis vil jeg vise til at regjeringen i Meld. St. 15 (2024–2025) *Droner og ny luftmobilitet* har lagt grunnlaget for en trygg og målrettet innfasing av droner og ny luftmobilitet i Norge, der den store samfunnsnyttene ved lovlig og regulert dronebruk er tydelig understreket. Tiltak for bedre tilrettelegging for ønsket droneaktivitet vil samtidig gi myndighetene bedre oversikt og kontroll i luftrommet. Dette handler i stort om å etablere regulering, systemer og prosedyrer som muliggjør integrering av droner i luftrommet på en sikker og effektiv måte.

I meldingen er regjeringen samtidig tydelig på at uønsket og sikkerhetstruende droneaktivitet utgjør en trussel mot samfunnet på ulike måter, både med hensyn til nasjonal sikkerhet og samfunnssikkerhet. Representantene reiser i sitt forslag problemstillinger rundt behovet for å kunne oppdage og avbryte uautorisert droneflyging.

Til forslag 1:

Representantene foreslår at Stortinget ber regjeringen sikre at Avinor erstatter droneovervåkningssystemet DJI Aeroscope ved norske lufthavner med tilsvarende system fra land Norge har sikkerhetspolitisk samarbeid med.

Om systemet – ansvar, krav og risikovurderinger

Etter en markant vekst i dronetrafikken, særlig nær Oslo lufthavn, besluttet Avinor i 2022 å anskaffe dronedeteksjonssystemet fra den kinesiske produsenten DJI, som Avinor vurderte å være best egnet til å detektere droner fra den samme produsenten. Systemet er anskaffet for og benyttet av Avinor som beslutningsstøtte for selskapets flygeledere i håndtering av sivil droneaktivitet nær selskapets lufthavner. Systemet er ikke sammenkoblet med Avinors øvrige systemer, og er ikke et sikkerhets- eller forsvarssystem. Det er et sivilt system som er tillatt solgt i Norge og som også bedrifter og privatpersoner kan anskaffe og bruke. Avinor har vurdert at dette ikke er en anskaffelse etter sikkerhetsloven.

Avinors initielle risikovurdering tilsa at et hensiktsmessig risikoreduserende tiltak vil være å ikke koble det på noen av sine egne digitale systemer, og Avinor valgte derfor å legge alle data systemet samler inn i en skyløsning, som heller ikke er tilkoblet til noen av Avinors systemer. Avinor opplyser at de etter dette har iverksatt tiltak for å styrke driftsstabiliteten i systemet og bedre kontrollen med datahåndtering. Dataflyten legges nå til egen serverløsning i Norge, istedenfor den opprinnelige standard skyløsningen.

En arbeidsgruppe bestående av politiet Politiets sikkerhetstjeneste (PST), Etterretningstjenesten, Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM), Nasjonal kommunikasjonsmyndighet og Forsvarets Forskningsinstitutt har nylig gjennomført grundige tekniske sikkerhetsundersøkelser for å avdekke om deteksjonssystemet har andre egenskaper enn å detektere droner. Arbeidsgruppens vurdering, etter tekniske undersøkelser, er at dette per nå er lite sannsynlig. Arbeidsgruppen anbefaler at Avinor fortsetter å bruke systemet i et flysikkerhetsperspektiv, gitt at de gjennomfører enkelte risikoreduserende tiltak som skal ivareta datasikkerhet og redusere sårbarhet. Disse tiltakene er Avinor i gang med å gjennomføre.

Det er ikke et krav i luftfartslovgivningen om å ha dronedeteksjonssystemer på lufthavner. Regelverket Avinor er underlagt har til formål å ivareta sikkerheten i den bemannede luftfarten. Dette regelverket er i hovedsak felleseuropeisk og totalharmonisert, og inneholder ikke konkrete krav knyttet til deteksjon eller håndtering av droner ved lufthavner. Avinor har, fordi de har ansvar for å sikre stabil og sikker drift av lufthavnene, valgt å anskaffe et dronedeteksjonssystem som et beslutningsstøttesystem for blant annet å bidra til bedre regularitet i flytrafikken.

Avinor har ikke ansvar for eller myndighet til å håndtere sikkerhetstruende droneaktivitet. Avinor har, som eier av kritisk infrastruktur, ansvar for å foreta risikovurderinger, ivareta flysikkerheten og beskytte egne verdier. Dette er også risikovurderinger som skjer basert på utstrakt dialog med norske sikkerhetsmyndigheter. God risikohåndtering og sikkerhetskultur

er i kjernen av Avinor sine oppgaver. Avinor opplyser at de har gjort løpende vurderinger av sikkerhetsrisikoen knyttet til sine dronedeteksjonssystemer.

Dronedeteksjonssystemet fra DJI er et kommersielt tilgjengelig system som fanger opp signaler som DJI-droner selv sender, og gir oversikt over bruken av slike droner i nærheten av lufthavner. Avinor opplyser at den informasjonen som systemet gir – som posisjon, retning og høyde – er samme informasjon som det dronene allerede kan dele i åpne radiosignaler. Avinor opplyser videre at om lag 90 prosent av dronene i Norge er fra DJI, og at systemet derfor har vært en praktisk og kostnadseffektiv måte å oppdage allmenhetens bruk av droner nær selskapets lufthavner – for eksempel i forbindelse med turisme eller eiendomsfotografering. Siden dronedeteksjonssystemet Aeroscope kun detekterer DJI-droner, vil trusselaktører som har evne til å benytte modifiserte, egenbygde eller militære systemer, ikke fanges opp av dette systemet.

Den siste tiden har det vært flere hendelser med mulige droneobservasjoner på flere europeiske lufthavner. Også på norske lufthavner er det jevnlig rapporter om droneobservasjoner. I 2024 detekterte Avinor sitt system snaut 6 000 droner innenfor 5 km radius fra sine lufthavner hvor det er forbudt å fly droner. Av disse anslås 1 av 3 droner å operere uten tillatelse. Dersom den detekterte dronen er uautorisert, iverksetter Avinor prosedyrer for gjeldende lufthavn, som blant annet inkluderer koordinering med lufttrafikkjentesten og politiet. Politiet får identifikasjon på droneoperatøren og kan velge å rykke ut for å få fjernet dronene og eventuelt illegge sanksjoner. Uten et dronedeteksjonssystem vil operative beslutninger måtte tas med ett verktøy mindre og i større grad baseres på visuell observasjon. Rapportering om droner basert på visuell observasjon, har vist seg ofte å ikke gi riktig informasjon. Med et deteksjonssystem får man bedre informasjon og kan ha en høyere regularitet på lufthavnene. Både Avinor og politiet vurderer at nytten av dette systemet er god.

Jeg har forsikret meg om at Avinor løpende vurderer risikoen ved å bruke et kinesisk dronedeteksjonssystem. Jeg har tillit til at Avinor er seg dette ansvaret bevisst, og til at vurderingene selskapet gjør er innenfor rammen av selskapets ansvar og oppgaver.

Alternative løsninger

Konsekvensene av å ikke ha dagens deteksjonssystem vil kunne være økt grad av driftsavvik. Det kan antagelig også føre til at droner som flyr nær lufthavner og annen nærliggende kritisk eller skjermingsverdig infrastruktur og objekter, og som i dag blir oppdaget av systemet, ikke lenger vil bli oppdaget. Uten mulighet til å identifisere, verifisere og lokalisere droner i nærheten av lufthavner vil man heller ikke fortsette å opprettholde et riktig bilde av hva som er en normalsituasjon for dronetrykning rundt lufthavner. Slik informasjon er nyttig både for Avinor selv og for politiet å ha kunnskap om. Det vil også bli vanskeligere å avklare om observasjoner av lys eller annet i luftrommet faktisk er droner eller ikke, om en dronetrykning er lovlig eller ulovlig, om den utgjør en faktisk flysikkerhetsrisiko og det vil bli svært mye mer krevende å identifisere dronepilot.

Avinor besluttet tidligere i høst å starte arbeidet med å vurdere anskaffelse av neste generasjon utstyr for dronedeteksjon. Alternative løsninger som foreløpig er vurdert, har ifølge Avinor betydelig høyere kostnader, både i anskaffelse og drift.

Andre samfunnsmessige konsekvenser av å fjerne dette deteksjonssystemet

Representantene fremhever i forslaget at det er problematisk at Avinors dronedeteksjonssystem er kinesisk. Teknologi fra stater vi ikke har sikkerhetspolitisk samarbeid med finnes mange steder i samfunnet. Spørsmålet om hvilken risiko dette innebærer må vurderes i hvert enkelt tilfelle.

Regjeringen mener at vi skal samarbeide og ha dialog med Kina på flere områder basert på våre interesser og våre verdier. Vi ønsker for eksempel handel, og samarbeid om det grønne skiftet. Samtidig utgjør Kina en økende sikkerhetsutfordring for Norge og våre allierte. Derfor skal vi utvise økt aktsomhet overfor Kina av hensyn til nasjonal sikkerhet. På visse sensitive områder skal samarbeid unngås. Det gjelder særlig kinesisk befatning med grunnleggende funksjoner og skjermingsverdige verdier som skaper vesentlige bindinger.

Vi skal redusere risiko og vår avhengighet av kinesiske aktører. Dette gjør vi best i tett samarbeid med våre nordiske naboer, nærstående europeiske land og andre allierte, og ved å styrke dialogen med næringslivet og andre norske samfunnsaktører.

I henhold til sikkerhetsloven skal virksomheter iverksette nødvendige sikkerhetstiltak for å opprettholde et forsvarlig sikkerhetsnivå. Virksomheten skal i tillegg foreta en vurdering av risiko for å avgjøre hvilke tiltak som er nødvendige for å beskytte objektet eller infrastrukturen. Jeg minner også om at Forsvaret gjennom sikkerhetsinstruksen er pålagt å gjøre risikovurderinger knyttet til skjermingsverdige objekter og infrastruktur. Det er gjennomført og gjennomføres risikovurderinger knyttet til systemer med kinesisk teknologi i nærheten av militært utstyr og infrastruktur. Der disse systemene er å anse som en risiko mot skjermingsverdige objekter, legges det inn risikoreduserende tiltak mot eventuelle sårbarheter.

Regjeringen er opptatt av at både offentlige og private virksomheter gjør gode sikkerhetsvurderinger og utviser økt aktsomhet overfor Kina og kinesiske aktører av hensyn til nasjonal sikkerhet. Dette er også budskapet i nasjonal sikkerhetsstrategi som ble lagt frem i år.

Et eventuelt pålegg om å erstatte Avinors dronedeteksjonssystem i tråd med representantene fra Høyres forslag, vil dessuten ikke i seg selv vil løse de underliggende utfordringene forbundet med bruk av kinesisk teknologi til dronedeteksjon i Norge. Det er ikke noe forbud mot bruk av dronedeteksjonssystemer i Norge, og DJI Aeroscope er i bruk av andre offentlige og private aktører i Norge. Det foreligger heller ikke noe forbud mot å fly kinesiskproduserte droner.

Det er videre verdt å bemerke at de mange DJI-dronene som finnes i Norge kan flys – lovlig eller ulovlig – i nærheten av lufthavner og annen infrastruktur, og kan fange opp og dele data

uavhengig av hvilket deteksjonssystem lufthavnene eventuelt benytter. Et pålegg om utskifting av Avinors system endrer derfor ikke risikoen knyttet til droner som allerede er i bruk i markedet. Konsekvensen uten et tilstrekkelig effektivt deteksjonssystem kan derfor bli at dronepiloter som tar bilder av og filmer kritisk og skjermingsverdige verdier, og som i dag ville blitt oppdaget av dronedeteksjonssystemet, ikke blir oppdaget og tatt hånd om av politiet.

Jeg vil også påpeke at Avinor er et aksjeselskap hvor selskapets ledelse og styre har ansvar for beslutninger om drift av selskapet. Et eventuelt pålegg i tråd med representantforslaget, ville bryte med rollefordelingen mellom staten som eier og selskapsledelsens ansvar for operative beslutninger. Avinor mottar ikke bevilgninger over statsbudsjettet til flysikringsvirksomheten. Kostnadene for anskaffelse av et eventuelt nytt og langt dyrere system må dekkes av Avinor, som får sine kostnader dekket av flyselskapene gjennom flysikringsavgifter.

Samlet vurdering

Arbeidsgruppen, som nylig har gjennomført sikkerhetsundersøkelser av dronedeteksjonssystemet, anbefaler at Avinor fortsetter å bruke systemet i et flysikkerhetsperspektiv, gitt at de implementerer risikoreduserende tiltak. Disse tiltakene er Avinor i gang med å gjennomføre.

Arbeidsgruppen anbefaler også at det gjøres nye risiko- og sårbarhetsanalyser med fokus på sikkerhetstruende dronehendelser. Dette vil være relevant i vurderingen av alternative eller supplerende systemer. Jeg forventer at Avinor gjennomfører slike vurderinger raskt.

Jeg har tillit til at Avinor sammen med sikkerhetsmyndighetene kommer frem til gode løsninger som også tar hensyn til risiko knyttet til nasjonale sikkerhetsinteresser. Jeg mener det er riktig å avvende Avinors beslutning basert på disse vurderingene.

Til forslag 2:

Representantene ber om at regjeringen utarbeider en oversikt over teknologi fra autoritære stater og andre stater Norge ikke har et sikkerhetspolitisk samarbeid med som brukes til å sikre lufthavner og annen kritisk infrastruktur i Norge.

Slik det fremkommer i Nasjonal sikkerhetsstrategi, må vi i dag håndtere mer komplekse spørsmål i skjæringspunktet mellom sikkerhet, økonomi og teknologi. I Nasjonal sikkerhetsstrategi sier vi også at vi skal utarbeide en oversikt over importavhengigheter i samarbeid med næringslivet. Å utarbeide en oversikt som også dekker teknologi fra autoritære stater og andre stater Norge ikke har et sikkerhetspolitisk samarbeid med vil også kunne være et nyttig verktøy.

Samtidig er det noen utfordringer knyttet til å sikre en oversikt som er tilstrekkelig oppdatert og korrekt for å kunne anvendes. Den teknologiske utviklingen går raskt, og utfordrer oss på stadig nye områder. Sårbarheter og trusler er i stadig endring, og våre verdier kan også

endre seg. Hvilken teknologi som benyttes for å sikre lufthavner, eller som benyttes av en virksomhet som eier eller råder over kritisk infrastruktur i Norge, vil derfor også være i stadig endring.

Hvilke stater som har et styresett som medfører at vi ikke finner det forsvarlig å benytte deres teknologi i kritisk infrastruktur, vil heller ikke være en statisk størrelse.

Det er derfor viktig at vi tilnærmer oss dette på en hensiktsmessig måte, og vårt viktigste verktøy til å beskytte våre verdier er vårt regelverk. Kritisk infrastruktur i Norge er delt mellom statlige, fylkeskommunale, kommunale og private aktører. Det er sektormyndighetene og eventuelle objekt-, infrastruktur- og systemeiere som må gjøre risikovurderinger, og basert på de verdiene de eier eller råder over, må vurdere hvilken teknologi som til enhver tid kan benyttes. Det må også vurderes i hvilken grad det er mulig å foreta risikoreduserende tiltak når eller hvis de benytter teknologi fra en autoritær stat eller en stat Norge ikke har et sikkerhetspolitisk samarbeid med. Disse tiltakene er en del av risikohåndtering som virksomhetene har ansvar for.

Til forslag 3:

Representantene ber regjeringen styrke analysemiljøene i PST som jobber med sammensatte trusler, med mål om å etablere en bedre nasjonal situasjonsforståelse.

Regjeringen har i løpet av de senere årene styrket PST med midler for å bidra til økt kapasitet og evne til å etablere en bedre nasjonal situasjonsforståelse knyttet til sammensatte trusler. Dette er også fulgt opp i regjeringens forslag til budsjett for 2026: I tillegg til en generell styrking av PST på 100 mill. kroner, ble det i budsjettet for 2026 også foreslått å bevilge til sammen 10 mill. kroner til PST, Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) og politiet for å øke situasjonsforståelsen når det gjelder sammensatte trusler gjennom nasjonalt etterretnings- og sikkerhetssenter (NESS). Ifm. Prop. 78 S (2021-2022), jf. Innst. 270 S (2021-2022), fikk PST økt bevilgning på 23 mill. kroner til økt kapasitet til å avdekke sammensatte trusler og etterretning i de tre nordligste fylkene i 2022. Bevilgning ble gjort varig i budsjettet for 2023 med 49,2 mill. kroner.

For å møte truslene vi står overfor er det nødvendig med tett samarbeid mellom en rekke aktører. PST samarbeider om analyser og situasjonsforståelse med en rekke aktører både i og utenfor Norge, især Etterretningstjenesten, NSM og det øvrige politiet. Samarbeid og informasjonsutveksling mellom PST og politiet er styrket de siste årene og bidrar til et bedre situasjonsbilde på sivil side for sammensatt virkemiddelbruk, som et av flere bidrag inn i NESS.

Til forslag 4:

Representantene foreslår at Stortinget skal be regjeringen utarbeide en oversikt over hvordan droneaktivitet kartlegges i Norge, og vurdere hensiktsmessigheten av å etablere et dronedeteksjonssenter i Norge. Til dette vil jeg påpeke at de aller fleste som flyr droner i Norge plikter å registrere seg hos Luftfartstilsynet via portalen flydrone.no. Unntak gjelder

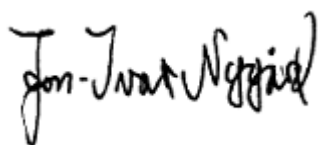
bare hvis dronen veier mindre enn 250 gram og ikke har kamera, eller hvis dronen er merket som leketøy.

Jeg viser også til at Avinor er i ferd med å lansere systemet Avidrone hvor alle som flyr drone kan registrere sine flygninger. Avidrone erstatter dagens system Ninox drone. Der Ninox drone primært dekker luftrommet rundt Avinors lufthavner, vil Avidrone på sikt kunne dekke luftrommet i hele landet, hvor alle som flyr drone kan registrere sine flygninger. Systemet vil være frivillig å bruke ved innføring, men regjeringen vil vurdere om og i hvilke deler av luftrommet bruk av dette eller tilsvarende system bør bli pålagt på sikt. Et slikt system vil gi god oversikt over den lovlige droneflygningen i Norge, samt gi et godt bilde av normalsituasjonen. Det felleseuropeiske rammeverket for digital og automatisert trafikkstyring av ubemannet luftfart (U-space) har som formål å sikre trygg, effektiv og koordinert integrasjon av droner i luftrommet gjennom tjenesteyting – inkludert fjernidentifikasjon av droner. Regjeringen arbeider med å legge til rette for etablering av U-space i Norge, og venter at Avidrone vil utvikles for å kunne levere funksjonalitetene som kreves i U-space og vil da måtte godkjennes av Luftfartstilsynet. Avinor og Luftfartstilsynet arbeider allerede aktivt med å skape oppmerksomhet rundt regelverket og oppfordrer dronepiloter til bruk av Ninox/Avidrone av flysikkerhetshensyn.

Når det gjelder ulovlig droneaktivitet i fredstid er det viktig å understreke at det er politiet som i kraft av sitt samfunnsoppdrag har ansvar for å identifisere, kartlegge og straffeforfølge dette på lik linje som med annen kriminalitet. I lys av den sikkerhetspolitiske situasjonen vi befinner oss i, er ulovlig droneaktivitet noe av det politiet prioriterer å ha ekstra oppmerksomhet på.

Som en oppfølging av Meld. St. 10 (2022–2023) *Bærekraftig og sikker luftfart – Nasjonal luftfartsstrategi*, besluttet regjeringen blant annet å opprette en bredt sammensatt arbeidsgruppe på etatsnivå med oppdrag om å utrede et nasjonalt dronedeteksjonssenter. Arbeidsgruppen leverte sin anbefaling i sommer og den er til behandling i departementene. Anbefalingene har flere aspekter, som jeg ikke kan gå nærmere inn på før den er behandlet ferdig. Regjeringen mener likevel det er ett tiltak som vi bør iverksette umiddelbart: Den sikkerhetspolitiske situasjonen krever at politiets evne til å løse oppdrag knyttet til dronehendelser må økes. Regjeringen foreslår derfor ifm. nysalderingen av 2025-budsjettet å øke politiets budsjett med 30,3 mill. kroner til investeringer i materiell til bekjempelse av ulovlig droneaktivitet.

Med hilsen

Jon-Ivar Nygård

